

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

ชื่อ ภาระงาน / โครงการ ..... ภาระงานป้องกันการนำทรัพย์สินขององค์กรไปใช้ในงานส่วนตัว .....

ชื่อหน่วยงาน ..... มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช .....

ประเภทความเสี่ยง ..... ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ .....

ชื่อ กระบวนการ / โครงการ .....กระบวนการป้องกันการนำทรัพย์สินขององค์กรไปใช้ในงานส่วนตัว.....

ลำดับ	ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยงการทุจริต			มาตรการควบคุมความเสี่ยงทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความรุนแรง			
๑	การขึ้นทะเบียนและการเข้าถึงข้อมูลสินทรัพย์	มีการจงใจไม่ลงทะเบียนสินทรัพย์บางรายการเพื่อนำไปใช้ส่วนตัวโดยไม่มีใครทราบ	๒	๔	สูง	ระบบทะเบียนคุมสินทรัพย์	๑. ใช้ระบบ ERP หรือซอฟต์แวร์บริหารสินทรัพย์ที่ระบุรหัสบาร์โค้ด/QR Code บนสินทรัพย์ทุกชิ้น ๒. กำหนดให้ระบบบันทึก Log File ประวัติการแก้ไขข้อมูลสินทรัพย์โดยไม่สามารถลบหรือแก้ไข Log ได้	๑. ฝ่ายการคลังสำนักงานอธิการบดี ๒. เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านทรัพย์สินของส่วนงาน
		การแก้ไขฐานข้อมูลสินทรัพย์โดยมิชอบ เพื่อกำหนดย้ายออกจากบัญชี	๒	๔	สูง	การกำหนดสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูล	๓. จัดทำสุ่มตรวจนับสินทรัพย์ (Physical Count) โดยฝ่ายตรวจสอบภายในแบบไม่แจ้งล่วงหน้า (Surprise Audit) อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง	
๒	การเบิกจ่าย/ยืม-คืนทรัพย์สิน	การอนุมัติให้ยืมสินทรัพย์โดยไม่มีเหตุผลอันควรด้านการงาน	๓	๓	สูง	ระบบอนุมัติการยืม-คืนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์	๑. ออกแบบขั้นตอนการอนุมัติการยืมสินทรัพย์ที่ต้องผ่านการอนุมัติอย่างน้อย ๒ ระดับ ด้วย AI Workflow Automation	๑. ฝ่ายการคลังสำนักงานอธิการบดี ๒. ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศสำนักงานอธิการบดี
		การยืมสินทรัพย์ระยะยาวแล้วไม่นำส่งคืน	๒	๔	สูง	การจำกัดระยะเวลาการยืม	๒. ตั้งค่าระบบส่งอีเมลแจ้งเตือนอัตโนมัติไปยังผู้ยืมและผู้บังคับบัญชาเมื่อใกล้ครบกำหนดหรือเกินกำหนดส่งคืน ๓. กำหนดมาตรการทางวินัยที่ชัดเจนและลงโทษจริงหากไม่มีการส่งคืนตามกำหนดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร	
๓	การใช้งานและการบำรุงรักษา	การนำยานพาหนะหรืออุปกรณ์ส่วนกลางไปใช้ในกิจการส่วนตัว	๒	๓	ปานกลาง	การติดตามและตรวจสอบการใช้งาน	๑. จัดทำคู่มือประจำยานพาหนะ ๒. ใช้ระบบ Fleet Card บัตรเติมน้ำมันที่ระบุทะเบียนรถและจำกัดวงเงิน โดยนำข้อมูลระยะทางวิ่ง (Mileage) มาสอบทานกับยอดเติมน้ำมันทุกเดือน	๑. ฝ่ายการคลังสำนักงานอธิการบดี ๒. ฝ่ายบริหารงานทั่วไปสำนักงานอธิการบดี
		การทุจริตค่าน้ำมันเชื้อเพลิง หรือการเบิกค่าซ่อมบำรุงที่เป็นเท็จ	๑	๓	ปานกลาง	การสอบทานความสอดคล้องของข้อมูลการใช้งาน		
๔	การจำหน่าย/ตัดชำรุดสินทรัพย์	การประเมินสินทรัพย์ที่ยังใช้งานได้ดีให้เป็น "สินทรัพย์ชำรุด" เพื่อ	๑	๓	ปานกลาง	ระบบคณะกรรมการตรวจสอบร่วม	๑. จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสภาพสินทรัพย์ชำรุดที่ประกอบด้วยตัวแทนจากหลากหลายแผนก (อย่างน้อย ๓ คน) โดยไม่มีส่วนได้เสีย	๑. ฝ่ายการคลังสำนักงานอธิการบดี

ลำดับ	ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยงการทุจริต			มาตรการควบคุมความเสี่ยงทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความรุนแรง			
		ขายต่อให้พวกพ้องหรือตนเองในราคาถูก					๒. กำหนดให้กระบวนการจำหน่ายซากหรือสินทรัพย์ที่เสื่อมสภาพต้องผ่านการประมูลสาธารณะ หรือระบบเสนอราคาที่โปร่งใส	๒. เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านทรัพย์สินของส่วนงาน
		การจงใจทำสินทรัพย์สูญหายเพื่อหลีกเลี่ยงการส่งคืน	๓	๓	สูง	การประมูลขายทอดตลาดอย่างโปร่งใสผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์	๓. กรณีสินทรัพย์สูญหาย ต้องมีการตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงและให้ผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายตามราคาประเมินจริง	

ชื่อ กระบวนการ / โครงการ .....กระบวนการจัดการตั้ง พิจารณา และเบิกจ่ายงบประมาณ.....

ชื่อหน่วยงาน .....มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช.....

ประเภทความเสี่ยง .....ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ.....

ชื่อ กระบวนการ / โครงการ ..... กระบวนการการตั้ง พิจารณา และเบิกจ่ายงบประมาณ .....

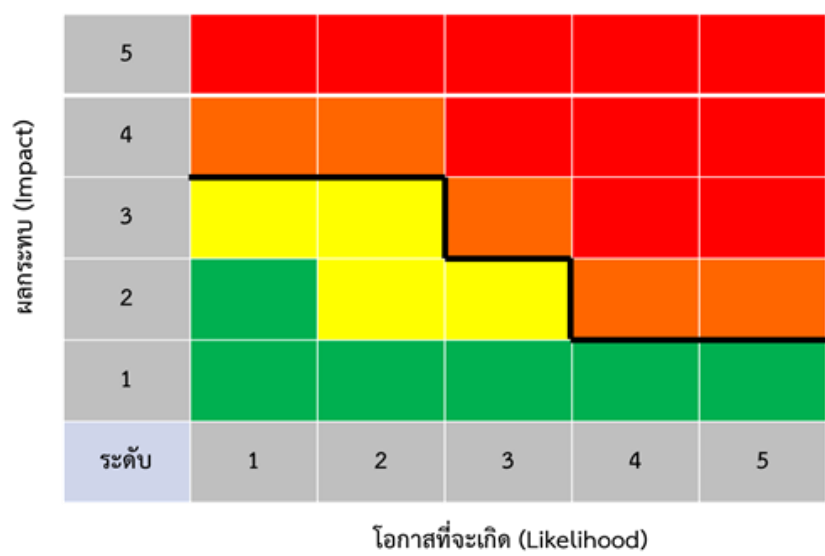
ลำดับ	ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	การประเมินความเสี่ยงการทุจริต			มาตรการควบคุม ความเสี่ยงทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความรุนแรง			
๑	การตั้งงบประมาณ/ โครงการ	การตั้งงบประมาณ โครงการสูงเกินจริง (Over-budgeting) เพื่อ รองรับการทุจริต ภายหลัง	๒	๔	สูง	การเปรียบเทียบราคามาตรฐาน	๑. จัดทำทำเนียบราคามาตรฐานกลางของวัสดุ อุปกรณ์และบริการให้เป็นปัจจุบันทุกปี เพื่อใช้เป็น เกณฑ์อ้างอิงในการอนุมัติงบประมาณ ๒. จัดทำลักษณะการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง และตรวจสอบ โดยใช้ AI ตรวจจับซื้อคู่ค้ารายเดียวกันที่มีการทำ สัญญาซ้ำกันในระยะเวลาใกล้เคียงกัน	๑. หัวหน้าทุกส่วน งาน ๒. ฝ่ายบริหารงาน ก่อสร้าง บำรุงรักษาอาคาร และพัสดุกลาง สำนักงาน อธิการบดี ๓. ฝ่ายการคลัง สำนักงาน อธิการบดี
		การขอยโครงการขนาดใหญ่เป็นโครงการย่อย (Split Purchase) เพื่อ หลีกเลี่ยงระดับการ อนุมัติที่สูงขึ้น	๒	๓	ปานกลาง	บังคับใช้นโยบายแบ่งซื้อแบ่ง จ้างอย่างเด็ดขาด		
๒	การพิจารณากันกรอง งบประมาณ	กรรมการกันกรองบาง ท่าน อาจมีส่วนได้ส่วน เสียกับ โครงการที่ พิจารณา เช่น เป็น เจ้าของโครงการเอง เป็นที่ปรึกษาให้บริษัทที่ จะมารับงาน หรือมี ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับ ผู้เสนอโครงการ	๒	๓	ปานกลาง	ตรวจสอบและดำเนินการ ตามมาตรา ๑๖ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทาง ปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔	๑. จัดทำหลักเกณฑ์ในการพิจารณากันกรอง งบประมาณ ๒. มีการแต่งตั้งกรรมการจากฝ่าย ยุทธศาสตร์, ฝ่ายการคลัง และฝ่าย ตรวจสอบภายใน ร่วมกันพิจารณาก่อน เสนอผู้บริหาร ๓. การทำ "Mapping" งบประมาณ ๔. การเปิดเผยผลการพิจารณากันกรอง งบประมาณ	๑. ฝ่าย ยุทธศาสตร์ สำนักงาน อธิการบดี ๒. ฝ่ายการคลัง สำนักงาน อธิการบดี ๓.. ฝ่ายตรวจสอบ ภายใน สำนักงาน สภามหาวิทยาลัย
๓	การเบิกจ่ายเงิน งบประมาณ	การจ่ายเงินให้แก่คู่ค้าที่ ไม่มีอยู่จริง/การจ่ายเงิน ซ้ำซ้อน/การจ่ายเงิน	๑	๓	ปานกลาง	ระบบควบคุม Three-Way Matching (ใบสั่งซื้อ + ใบตรวจ รับ + ใบแจ้งหนี้)	๑. ตั้งค่าระบบจ่ายเงินในระบบบัญชีให้กระทำได้ก็ ต่อเมื่อมีเอกสารจับคู่ครบ ๓ ส่วน (ใบสั่งซื้อ + ใบ ตรวจรับ + ใบแจ้งหนี้) ตรงกัน ๑๐๐%	ฝ่ายการคลัง สำนักงาน อธิการบดี

ลำดับ	ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	การประเมินความเสี่ยงการทุจริต			มาตรการควบคุม ความเสี่ยงทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความรุนแรง			
		ก่อนงานเสร็จสิ้นตามสัญญา					๒. ยกเลิกการจ่ายเงินสดและเช็ค โดยเปลี่ยนเป็นการโอนเงินผ่านระบบธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ (Direct Credit/EFT) ไปยังบัญชีบริษัทคู่ค้าโดยตรงเท่านั้น ๓. กำหนดให้มีการสอบทานและสุ่มตรวจประวัติบัญชีผู้ขาย (Vendor Master File) เพื่อค้นหาบริษัทผีหรือบัญชีที่มีข้อมูลซ้ำซ้อนกับพนักงาน	

Risk Matrix และการจัดการความเสี่ยง

มหาวิทยาลัยนวมินทราชูกำหนดตารางที่แสดงระดับความเสี่ยงโดยใช้ผลการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ในแนวกแนวนอน และผลกระทบ (Impact) ในแนวแกนตั้ง เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๔ โซน คือ

- ๑. โซนสีแดง หมายถึง ระดับความเสี่ยงสูงที่สุด
- ๒. โซนสีส้ม หมายถึง ระดับความเสี่ยงสูง
- ๓. โซนสีเหลือง หมายถึง ระดับความเสี่ยงปานกลาง
- ๔. โซนสีเขียว หมายถึง ระดับความเสี่ยงต่ำ

โซน	แนวทางการจัดการความเสี่ยง
	ระดับความเสี่ยงไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ระดับที่ยอมรับได้ทันที (ถ่ายโอนความเสี่ยง มีแผนแก้ไข หรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง)
	ระดับความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องมีการควบคุมและติดตามอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ความเสี่ยงลดลงและป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับสูงมาก (ควบคุมความเสี่ยง มีแผนควบคุมความเสี่ยง)
	ระดับความเสี่ยงที่พอยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุม เพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้ (ยอมรับความเสี่ยง มีมาตรการติดตาม)
	ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม (ยอมรับความเสี่ยง)

ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการความเสี่ยงอยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (โซนสีเหลืองและโซนสีเขียว) มหาวิทยาลัยนวมินทราชูราช

เกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านทุจริต

โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)		ผลกระทบ (Impact)	
ระดับ	คำอธิบาย	ระดับ	คำอธิบาย
๕	มีโอกาสเกิดขึ้นสูงและมีแนวโน้มเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ หรืออาจเกิดขึ้นตลอดเวลาในการปฏิบัติงาน	๕	มีผลกระทบรุนแรงมาก <u>ไม่สามารถรับผลกระทบที่เกิดขึ้นได้</u> ส่งผลกระทบต่อธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน ในทุกระดับ เกิดความเสียหายต่อความเชื่อมั่น
๔	มีโอกาสเกิดขึ้นสูงแต่ไม่บ่อยมากนัก เช่น อาจเกิดขึ้นปีละ ๒ - ๔ ครั้ง หรือ เดือนละ ๑ ครั้ง โดยมีสิ่งบ่งชี้เหตุการณ์ล่วงหน้า	๔	มีผลกระทบรุนแรง <u>ทำให้ต้องปรับลดผลกระทบโดยทันที</u> และมีผลต่อธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน ในทุกระดับ โดยตรง ทำให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์
๓	มีโอกาสเกิดขึ้นปานกลาง เช่น เคยเกิดขึ้นปีละ ๑ ครั้ง และอาจมีสิ่งบ่งชี้ว่าจะเกิดขึ้นภายในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งแต่ยังไม่ชัดเจน	๓	มีผลกระทบปานกลาง <u>ต้องได้รับการแก้ไขโดยเร็ว</u> และมีผลต่อธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน ในทุกระดับ อย่างมีนัยสำคัญ ทำให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ แต่ยังสามารถแก้ไขได้โดยเร็ว
๒	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อย เช่น เคยเกิดขึ้น ๒ - ๓ ปี/ครั้ง และไม่มีสิ่งบ่งชี้ว่าจะเกิดขึ้นในช่วงเวลาของแผนบริหารความเสี่ยงประจำปี	๒	<u>มีผลกระทบน้อย</u> ซึ่งมีผลต่อธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน ในทุกระดับ บ้าง
๑	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก หรือยังไม่เคยเกิดขึ้นเลย	๑	<u>มีผลกระทบน้อยมาก</u> ไม่ส่งผลต่อธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัย/หน่วยงาน ในทุกระดับ